श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा-नवम्बर/दिसम्बर-२०१६

कक्षा - शास्त्रीप्रथम, सेमेस्टर-१	**प्रश्नपत्रम् - ७**	**गुणा: - ७०**
विषय: - पुराणेतिहास:	**कोड - CE-1.1.1**	**समय: - ०३-०६**
दिनाङ्क: - १२.१२.२०१६	**ग्रन्थ: -** *पद्मपुराणान्तर्गतं माहात्म्यम् श्रीमद् भागवते प्रथमस्कन्ध:*	

प्रथमान्विति: (युनिट - १)

प्रश्न: १ कयोश्चिद् त्वयो: ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । ०८

(१) *सत्यं नास्ति तप: शौचं दया दानं च विद्यते ।*
उदरम्भरिणो जीवा वराका कूटभाषिण: ॥

(२) *यद्दर्शनं च विनिहन्त्यशुभानि सद्य: श्रेयस्तनोति भवदु:खदवार्दितानाम् ।*
नि:शेषशेषमुखगीतकथैकपाना: प्रेमप्रकाशकृतये शरणं गतोऽस्मि ॥

(३) *धिग्जीवितं प्रजाहीनं धिग्गृहं च प्रजां विना ।*
धिग्धनं चानपत्यस्य धिक्कुलं सन्ततिं विना ॥

प्रश्न: २ कस्याप्येकस्य सविस्तरं उत्तरं लिखत । ०८

(१) *नारदभक्त्यो: संवादं विलिख्य भक्ते: क्लेशनिवारणं नारदकृत उद्योगं वर्णयत ।*
(२) *नारदकृतं कलिदोषदर्शनं वर्णयत ।*
(३) *गोकर्णोपाख्यानं चर्चयत ।*

प्रश्न: ३ द्वयो: टिप्पणी कार्या । ०६

(१) सनकादिकृत भागवतमहात्म्यम् ।
(२) धुन्धुकारिण: प्रेतत्वप्राप्ति: ।
(३) सप्ताहश्रवणविधि: ।

प्रश्न: ४ त्रयाणां लघूत्तराणि यच्छत । ०३

(१) *नारदसनकादीनां कुत्र मेलनम् अभवत् ?*
(२) *किं नाम भक्त्या: पुत्रयो: ?*
(३) *गोकर्ण इत्यस्य कोऽर्थ: ?*
(४) *व्योमवाण्या किम् उक्तम् ?*

द्वितीयान्विति: (युनिट - २)

प्रश्न: ५ अधोलिखितयो: एकस्य सप्रसङ्गं व्याख्यां लिखतु । ०४

(१) *अस्त्येव मे सर्वमिदं त्वयोक्तं तथापि नात्मा परितुष्यते मे ।*
तन्मूलमव्यक्तमगाधबोधं पृच्छामहे त्वाऽत्मभवात्मभूतम् ॥

(२) *वपनं द्रविणादानं स्थानान्निर्यापणं तथा ।*
एष हि ब्रह्मबन्धूनां वधो नान्योऽस्ति दैहिक: ॥

प्रश्न: ६ कस्याप्येकस्य सविस्तरं उत्तरं ददत । ०७

(१) *श्रीकृष्णस्य स्तवनपूर्वकं भीष्मस्य महाप्रस्थानं लिखत ।*
(२) *पूर्वजन्मवृत्तान्तपूर्वकं नारदस्य व्यासोपदेशं वर्णयत ।*

प्रश्नः ७ **द्वयोः टिप्पणी कार्या ।** **०६**

(१) कुन्तीस्तुतिः ।

(२) उत्तरास्तुतिः ।

(३) अर्जुनस्तुतिः ।

प्रश्नः ८ **त्रयाणां लघूत्तराणि देयानि ।** **०३**

(१) कति अवताराः ?

(२) व्यासस्य मातुः नाम किम् ?

(३) परीक्षित् शब्दस्य कोऽर्थः ?

(४) प्रथमस्कन्धे कति अध्यायाः का च लीला ?

तृतीयान्वितिः (युनिट - ३)

प्रश्नः ९ **अधोलिखितेषु द्वयोः सप्रसङ्गं व्याख्यां यच्छत ।** **०८**

(१) *आहूतो भगवान् राज्ञा याजयित्वा द्विजैर्नृपम् ।*
उवास कतिचिन्मासान् सुहृदां प्रियकाम्यया ॥

(२) *मन्दस्य मन्दप्रज्ञस्य वयो मन्दायुषश्च वै ।*
निद्रया ह्रियते नक्तं दिवा च व्यर्थकर्मभिः ॥

(३) *अहो वयं धन्यतमा नृपाणां महत्तमानुग्रहणीयशीला ।*
राज्ञां कुले ब्राह्मणपादशौचात् दूराद्विसृष्टं बत गर्ह्यकर्म ॥

प्रश्नः १० **कस्याप्येकस्य उत्तरं सविस्तरं लिखत ।** **०८**

(१) *ब्राह्मणद्वारा पूर्वनिर्दिष्टं परीक्षितः जन्मोत्सवलक्षणानि लिखत ।*

(२) *अर्जुनात् यदुकुलसंहारं श्रुत्वा पाण्डवानां हिमालयमहाप्रयाणं लिखत ।*

प्रश्नः ११ **द्वयोः टिप्पणी कार्या ।** **०६**

(१) *धर्मस्य चत्वारः पादाः ।*

(२) *परीक्षित्–धर्म संवादः ।*

(३) *परीक्षिता दत्तानि कलिस्थानि ।*

प्रश्नः १२ **त्रयाणां लघूत्तराणि यच्छत ।** **०३**

(१) उत्तरायाः पत्युः नाम किम् ?

(२) द्वारिका शब्दस्य कोऽर्थः ?

(३) प्रायोपवेषणं केन कृतम् ?

(४) मंगलाचरणं कतिविधं ? प्रथमस्कन्धे कीदृशं ? लिखत ।

=०=